

Milan Buh

Janez Sovan

Janja Gorjup

Sašo Golobič

Rudi Pizzulin

V RAZPRAVI JE PREDLOG ZAKONA O SPLOŠNI LJUDSKI OBRAMBI IN DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

Korak naprej v podružbljanju

V teku je razprava, ki jo vodijo organizacije SZDL, o tem novem predlogu zakona, ki naj bi kar čimbolj odseval stanje in potrebe na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Rešitve, ki jih bo zakon vseboval pa bi tako v kar največji možni meri prispevale k podružbljanju obrambe in varnostne

funkcije ter omogočile delovnim ljudem in občanom, da še v večji meri kot doslej uveljavljajo svoje pravice in dolžnosti na tem področju.

Pri oblikovanju tega predloga pa je sestavljalce vodila vrsta ugotovitev in spoznanj, ki so svojo trajno in občasnoprisonostjo opozarjale na bolj dosledno in učinkovitejše razreševanje teh problemov. Na-

še uredništvo je s tem v zvezi pripravilo krajši razgovor katerega namen je bil osvetliti nekatere vidike razvijanja in podružbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Razgovora so se udeležili Milan Buh – predsednik koordinacijskega odbora za LO in DS pri OK SZDL, sodelavec sekretariata za ljudsko obrambo pri občinskem izvršnem svetu Sašo Golobič ter Janja Gorjup iz vzgojno-varstvene ustanove Vrhovci, Janez Sovan iz delovne organizacije Ilirija-Vedrog in Rudi Pizzulin iz krajevne skupnosti Kolezija.

Z razraščanjem, razvijanjem ter podružbljanjem obrambe in zaščite se je pokazala potreba, da se vsebina prej dveh ločenih zakonov (za obrambo odnosno družbeno samozaščito v okviru zakona o notranjih zadevah) zasnuje v enem samem dokumentu, saj sta obramba in družbeno samozaščito zgrajena na enakem konceptu, ne glede na čas kdaj in kako je uporabljeno v praksi. S tem pa so dani boljši pogoji za bolj podružbljeno vlogo obeh področij tako v delovnih organizacijah kot tudi v krajevnih skupnostih. V preteklosti smo se soočali in vsakodnevno srečevali s preveč samostojno in suvereno vlogo redno ali občasno zaposlenih referentov za ljudsko obrambo v vseh sredinah. Marsikdaj je tako tovrstna problematika ostajala »namen sama sebi« seveda v pretečeni meri vsled ne dovolj dobrega poznavanja širše vloge obrambe kot take s strani delovnih ljudi in občanov, ponekde pa celo odborov, ki jim je bila poverjena ta dolžnost. Seveda pa so bili prav zaradi tega prisotni tudi primeri, ko so vsi »računali« na opravilo referenta češ, saj je za to tudi nagrajevan. Precej takšnih razmišljanj je že odpravljenih, precej je k temu prispevala uspešno izvedena akcija NNNP, ki je v vzgojnem smislu pokazala na precejšnjo osveščenost naših ljudi. Ta prizadevanja pa je potrebno nadaljevati, razraščati se mora vloga družbene samozaščite in obrambe povsod, več je zato treba storiti v uličnih in vaških odborih, pa tudi v hišnih svetih. Danes lahko govorimo tudi o premikih v delovanju civilne in še posebej narodne zaščite, nekaj novosti pa na teh področjih opredeljuje v smislu okrepljene vloge tudi predlog samega zakona.

Do sedaj so delovali povsod odbori za ljudsko obrambo, nov zakon pa daje močnejši in ključni poudarek komitejem za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Le-ti so politično operativni organi, njihova naloga pa je, da ocenjujejo notranje varnostne in vojaške politične situacije v svetu ter na tej podlagi usmerjajo družbeno samozaščitne aktivnosti in obrambne priprave, vse v cilju, da se ohrani stabilnost in trdnost socialistične samoupravne družbe ter njenega razvoja. Sam predlog pa nakazuje že nekaj rešitev tudi v smeri večjega, trajnejšega in nasploh vsestranskega sodelovanja med TOZD in KS. Tem vprašanjem je bilo v preteklosti načelno posvečeno nekaj pozornosti, »zavezujočih« opredelitev pa precej manj, na podlagi spoznanj in predvsem v praktičnih vajah – pa so potrebe narekovale »preobrazbo« tega poglavja. Javna razprava o tem predlogu se odvija preko KK SZDL, kar pomeni, da se delovne organizacije

vključujejo s svojimi pripombami in dopolnilnimi predlogi v celovito akcijo v krajevnih skupnostih. Kanček sodelovanja je torej prisoten že pred sprejemom predloga tega zakona.

Izjave

Milan Buh: »Čimboljše bo samozaščitno obnašanje delovnih ljudi in občanov, hitreje bo zaživela tudi funkcija obrambne sposobnosti. S tem pa bomo dosegli večjo varnostno in obrambno osveščenost pri naših ljudeh oziroma trajnejšo prisotnost večje varnostne kulture. Zavedajmo se, da imajo delovni ljudje in občani pravico in dolžnost izvajati naloge s področja obrambe in družbene samozaščite.«

Janez Sovan: »Lahko smo zadovoljni, da je predlog tega zakona danes pred nami. Bolj poudarjena in naglašena vloga vseh subjektivnih sil tako v delovnih organizacijah kot najbrže tudi v krajevnih skupnostih bo nedvomno rodila sadove. Uspešno se je to pokazalo že ob nedavni akciji NNNP, zastareli miselnosti so torej štet dnevi. Delo referentov za obrambo in družbeno samozaščito moramo razumevati kot operativno-tehnično, kot strokovno pomoč – ne pa samostojno pripravo vseh dokumentov.«

Janja Gorjup: »Naš kolektiv je pretežno ženski, pa tudi po starosti smo mladi. Ker pač nimamo zaposlenega človeka za strokovno pomoč s tega področja, vse te naloge opravljamo sami. V ta namen smo imeli še več vaj in predavanj. Precej celovito smo tako seznanjeni z nalogami ljudske obrambe in družbene samozaščite, pa ne samo v organizaciji sami, dobro namreč sodelujemo tudi z osnovno šolo in še posebej s krajevno skupnostjo.«

Sašo Golobič: »Komite za SLO in DS bo v KS predvidoma imenovala skupščina KS, v skladu s občinskim komitejem za SLO in DS. Za svoje delo bo odgovarjal tako temu občinskemu organu, kot skupščini KS in v prvi vrsti seveda organizaciji zveze komunistov. V TOZD pa bo komite za SLO in DS imenoval delavski svet ali njemu ustrezen organ, seveda v skladu s občinskim komitejem za SLO in DS. Odgovornost pa je docela enaka kot v KS, torej občinskemu organu, delavskemu svetu in v prvi vrsti organizaciji zveze komunistov.«

Rudi Pizzulin: »V naši KS smo v smeri intenzivnejšega sodelovanja z delovnimi organizacijami že napravili korak naprej, čeprav se zavedamo, da moramo to predvsem delovno sodelovanje še razvijati. Navsezadnje je resnica in pot do zastavljene cilja le ena – da so celovito pripravljene dokumenti s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite lahko edini korak za učinkovito delovanje. Subjektivnim silam – poleg zveze komunistov imamo v mislih predvsem sindikat in SZDL pa daje ta predlog zakona ključno vlogo, kar pomeni, da bomo lažje izvajali naloge.«

Javna razprava o usmerjenem izobraževanju

Osnutek Zakona o usmerjenem izobraževanju je po široki javni razpravi dobil obliko predloga, ki ga bo Skupščina SRS obravnavala pred koncem meseca marca. Z novim šolskim letom bo prešla v usmerjeno izobraževanje prva generacija osnovnošolcev.

Vzgoja in izobraževanje se bosta tesneje povezovala z združenim delom. Delavci v organizacijah združenega dela s tem zakonom prevzema nove naloge pri ugotavljanju in planiranju vzgojnoizobraževalnih potreb, precejšen del nalog pa bodo tudi sami uresničevali neposredno v proizvodnem procesu. Zakon celovito ureja ves sistem izobraževanja po osnovni šoli. Na podlagi zakona pripravljajo samoupravne interesne skupnosti, strokovne in druge institucije, vrsto ukrepov in gradiv za uresničitev sprememb. V jeseni bodo v 1. razredu uveljavljeni novi predmetniki, učni načrti, učbeniki in nova učila. Izobraževalna skupnost SR Slovenije je v Delu objavila osnutek usmeritve njega in vzgojnoizobraževalnih programov v usmerjenem izobraževanju. Iz njega so razvidni programi in vse smeri izobraževanja in možnosti za nadaljnji

študij na višjih in visokih šolah. Za vsako usmeritev so navedene vpisne potrebe, ki jih je izkazalo združeno delo preko posebnih izobraževalnih skupnosti in Izobraževalne skupnosti SR Slovenije. Gre za skupne potrebe v SR Sloveniji.

Za ljubljansko regijo je pripravila Komisija za usmerjeno izobraževanje pri Skupščini mesta Ljubljana osnutek razpisa za vpis v 1. razred usmerjenega izobraževanja. V njem so navedeni izobraževalni programi, šole kjer bodo potekali ti programi in število vpisnih mest. Torej podatki, ki najbolj zanimajo učence in starše. Osnutek je te dni objavljen v Ljubljanskem dnevniku. O obeh osnutkih, ki vnašata precej sprememb v mrežo in organizacijo izobraževanja, bo tekla javna razprava od 17. do 26. marca, med starši, učenci, v organizacijah združenega dela, na šolah, v družbeno političnih organizacijah in v krajevnih skupnostih. Na podlagi pripomb in stališč iz razprave bo izdelan predlog, ki ga bo sprejela Mestna izobraževalna skupnost v Ljubljani, v mesecu aprilu. Vpis v srednje usmerjeno izobraževanje bo potekal v prvi polovici meseca maja.